

REPUBLIKA HRVATSKA

Trgovački sud u Zagrebu

Zagreb, Trg Johna Fitzgeralda Kennedyja 11

76. P-1370/2023

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Trgovački sud u Zagrebu, po sucu toga suda Jasni Golubić, u pravnoj stvari tužitelja IVAN RUSAN iz Donje Stubice, Toplička 62, OIB: 04631317791, vl. obrta "Autoškola Stubica" iz Donje Stubice, Toplička 62, kojeg zastupa punomoćnik Damir Sajko, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Anić i partneri j.t.d. Zagreb, Gajeva ulica 53, protiv tuženika PORSCHE LEASING d.o.o. Zagreb, Ulica Vladimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, kojeg zastupa punomoćnik Tomislav Bulić, odvjetnik u Odvjetničkom društvu STEFANOVIĆ, KRVAVICA, BULIĆ I PLETIKOSA d.o.o. Zagreb, D. T. Gavrana 13, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon glavne i javne rasprave zaključene 2. srpnja 2026. u prisutnosti punomoćnika stranaka, s danom objave 30. srpnja 2026.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi:

"I. Utvrđuje se da je ništetan i bez pravnog učinka:

A) Ugovor o financijskom leasingu broj 18245 od 27. ožujka 2006., sklopljen između Josipa Rusana iz Donje Stubice, Toplička 62, kao prednika tužitelja Ivana Rusana iz Donje Stubice, Toplička 62, OIB: 04631317791, vlasnika obrta Autoškola Stubica, Donja Stubica, Toplička 62, i tuženika Porsche Leasing d.o.o. Zagreb, Ulica Vladimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, kao i Opći uvjeti PL-a za zaključenje ugovora o operativnom leasingu s ugovorenom visinom ostatka vrijednosti, u dijelovima koji glase:

„Nabavna vrijednost vozila: 17.201,33 CHF (bez PDV-a), 3.762,29 CHF (PDV 22%), 20.863,63 CHF (vrijednost s PDV-om)

Ostatak vrijednosti u trenutku isteka uglavljenog trajanja Ugovora: 5.985,47 CHF

Mjesečni obrok leasinga: 260,15 CHF (bez PDV-a) + 57,23 CHF (PDV 22%) = 317,38 CHF (mjesečni obrok s PDV-om).

Predujam naknade: – CHF (bez PDV-a) + – CHF (PDV 22%) = – CHF.

Troškovi zaključenja Ugovora: 171,02 CHF (bez PDV-a) + 37,62 CHF (PDV 22%) = 208,64 CHF.

Prvo plaćanje prije preuzimanja vozila: 526,02 CHF.“;

„19.2. PL-u pristoji pravo primatelju leasinga temeljem naknade za obračun i obradu tražbine te za opomene naplatiti iznose od: podsjetnik 7,00 CHF, prva opomena 22,00 CHF, druga i svaka sljedeća opomena po 37,00 CHF.“;

„20.1. Novčane obveze koje proizlaze iz Ugovora, ako su iste izražene u CHF (švicarskom franku), ispunjavaju se plaćanjem u kunama prema prodajnom tečaju za CHF za devize koji je bio na snazi na dan plaćanja kod Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb.“;

„21.1. Prilagodba visine predujma naknade i obroka leasinga odnosno naknadni obračun uslijedit će ako se porezi, pristojbe i druga davanja te uvjeti refinanciranja, koji su temelj kalkulacije, promijene ili ako se uvedu nova davanja. Ovo vrijedi također ako dođe do promjene drugih odnosnih propisa odnosno donošenja mjera nadležnih tijela, kao i ako se nabavna cijena vozila, bez pripadajućih poreza i drugih davanja, povisi prije isporuke.“;

„21.2. PL pridržava u svim slučajevima navedenim pod točkom 21.1. ovih uvjeta također pravo odgovarajućeg usklađenja visine kako predujma naknade za leasing tako i mjesečnih obroka leasinga.“.

B) Ugovor o financijskom leasingu broj 23900 od 12. siječnja 2007., sklopljen između Josipa Rusana iz Donje Stubice, Toplička 62, kao prednika tužitelja Ivana Rusana iz Donje Stubice, Toplička 62, OIB: 04631317791, vlasnika obrta Autoškola Stubica, Donja Stubica, Toplička 62, i tuženika Porsche Leasing d.o.o. Zagreb, Ulica Vladimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, kao i Opći uvjeti PL-a za zaključenje ugovora o operativnom leasingu s ugovorenom visinom ostatka vrijednosti, u dijelovima koji glase:

„Nabavna vrijednost vozila: 26.952,16 CHF (bez PDV-a), 5.629,48 CHF (PDV 22%), 32.881,64 CHF (vrijednost s PDV-om)

Ostatak vrijednosti u trenutku isteka uglavljenog trajanja Ugovora: 12.128,47 CHF

Mjesečni obrok leasinga: 377,13 CHF (bez PDV-a) + 82,97 CHF (PDV 22%) = 460,10 CHF (mjesečni obrok s PDV-om).

Predujam naknade: – CHF (bez PDV-a) + – CHF (PDV 22%) = – CHF.

Troškovi zaključenja Ugovora: 269,32 CHF (bez PDV-a) + 59,30 CHF (PDV 22%) = 328,82 CHF.

Prvo plaćanje prije preuzimanja vozila: 788,92 CHF.“;

„19.2. PL-u pristoji pravo primatelju leasinga temeljem naknade za obračun i obradu tražbine te za opomene naplatiti iznose od: podsjetnik 7,00 CHF, prva opomena 22,00 CHF, druga i svaka sljedeća opomena po 37,00 CHF.“;

„20.1. Novčane obveze koje proizlaze iz Ugovora, ako su iste izražene u CHF (švicarskom franku), ispunjavaju se plaćanjem u kunama prema prodajnom tečaju za CHF za devize koji je bio na snazi na dan plaćanja kod Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb.“;

„21.1. Prilagodba visine predujma naknade i obroka leasinga odnosno naknadni obračun uslijedit će ako se porezi, pristojbe i druga davanja te uvjeti refinanciranja, koji su temelj kalkulacije, promijene ili ako se uvedu nova davanja. Ovo vrijedi također ako dođe do promjene drugih odnosnih propisa odnosno donošenja mjera nadležnih tijela, kao i ako se nabavna cijena vozila, bez pripadajućih poreza i drugih davanja, povisi prije isporuke.“;

„21.2. PL pridržava u svim slučajevima navedenim pod točkom 21.1. ovih uvjeta također pravo odgovarajućeg usklađenja visine kako predujma naknade za leasing tako i mjesečnih obroka leasinga.“.

C) Ugovor o financijskom leasingu broj 26151 od 20. srpnja 2007., sklopljen između tužitelja Ivana Rusana iz Donje Stubice, Toplička 62, OIB: 04631317791, vlasnika obrta Autoškola Stubica, Donja Stubica, Toplička 62, i tuženika Porsche Leasing d.o.o. Zagreb, Ulica Vladimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, kao i Opći uvjeti PL-a za zaključenje ugovora o operativnom leasingu s ugovorenom visinom ostatka vrijednosti, u dijelovima koji glase:

„Nabavna vrijednost vozila: 19.739,24 CHF (bez PDV-a), 4.342,63 CHF (PDV 22%), 24.081,87 CHF (vrijednost s PDV-om)

Ostatak vrijednosti u trenutku isteka uglavljenog trajanja Ugovora: 7.106,12 CHF

Predujam naknade: – CHF (bez PDV-a) + – CHF (PDV 22%) = – CHF.

Mjesečni obrok leasinga: 303,40 CHF (bez PDV-a) + 66,75 CHF (PDV 22%) = 370,15 CHF (mjesečni obrok s PDV-om).

Iznos ukupne naknade za leasing: 22.690,63 CHF.“;

„19.2. PL-u pristoji pravo primatelju leasinga temeljem naknade za obračun i obradu tražbine te za opomene naplatiti iznose od: za podsjetnik 7,00 CHF, za svaku opomenu 22,00 CHF.“;

„20.1. Novčane obveze koje proizlaze iz Ugovora, ako su iste izražene u CHF (švicarskom franku), ispunjavaju se plaćanjem u kunama prema prodajnom tečaju za CHF za devize koji je bio na snazi na dan plaćanja kod Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb.“;

„21.1. Visina predujma naknade i obroka leasinga podliježe prilagodbi zbog promjene ili uvođenja novih poreza, davanja i pristojbi, kao i promjena uvjeta refinanciranja koji su temelj kalkulaciji te u slučaju promjene propisa odnosno donošenja odluka ili mjera nadležnih tijela koje neposredno ili posredno imaju sličan učinak. Pod navedenim uvjetima može biti promijenjen iznos ukupne naknade za leasing. Visina naknade za leasing promjenjiva je i ako se cijena vozila, također i bez pripadajućih poreza i drugih davanja, promijeni prije isporuke vozila. O promjenama iznosa pojedinih obroka i ukupne naknade, uslijed izmjena nekog od elemenata izračuna iznosa ukupne naknade, primatelj leasinga bit će izviješten na način koji je odabrao pri zaključenju Ugovora.“;

„21.2. Dođe li u slučaju navedenom u točki 21.1. do povišenja iznosa svih plaćanja primatelja leasinga prema PL-u temeljem naknade za leasing za više od 20%, objema ugovornim stranama pristoji pravo Ugovor raskinuti.“.

D) Ugovor o financijskom leasingu broj 26186 od 20. srpnja 2007., sklopljen između tužitelja Ivana Rusana iz Donje Stubice, Toplička 62, OIB: 04631317791, vlasnika obrta Autoškola Stubica, Donja Stubica, Toplička 62, i tuženika Porsche Leasing d.o.o. Zagreb, Ulica Vladimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, kao i Opći uvjeti PL-a za zaključenje ugovora o operativnom leasingu s ugovorenom visinom ostatka vrijednosti, u dijelovima koji glase:

„Nabavna vrijednost vozila: 19.786,31 CHF (bez PDV-a), 4.352,99 CHF (PDV 22%), 24.139,29 CHF (vrijednost s PDV-om)

Ostatak vrijednosti u trenutku isteka uglavljenog trajanja Ugovora: 7.123,07 CHF

Predujam naknade: – CHF (bez PDV-a) + – CHF (PDV 22%) = – CHF.

Mjesečni obrok leasinga: 304,13 CHF (bez PDV-a) + 66,91 CHF (PDV 22%) = 371,04 CHF (mjesečni obrok s PDV-om).

Troškovi zaključenja Ugovora: 395,73 CHF (bez PDV-a) + 87,06 CHF (PDV 22%) = 482,79 CHF.

Iznos ukupne naknade za leasing: 22.745,19 CHF.“;

„19.2. PL-u pristoji pravo primatelju leasinga temeljem naknade za obračun i obradu tražbine te za opomene naplatiti iznose od: za podsjetnik 7,00 CHF, za svaku opomenu 22,00 CHF.“;

„20.1. Novčane obveze koje proizlaze iz Ugovora, ako su iste izražene u CHF (švicarskom franku), ispunjavaju se plaćanjem u kunama prema prodajnom tečaju za CHF za devize koji je bio na snazi na dan plaćanja kod Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb.“;

„21.1. Visina predujma naknade i obroka leasinga podliježe prilagodbi zbog promjene ili uvođenja novih poreza, davanja i pristojbi, kao i promjena uvjeta refinanciranja koji su temelj kalkulaciji te u slučaju promjene propisa odnosno donošenja odluka ili mjera nadležnih tijela koje neposredno ili posredno imaju sličan učinak. Pod navedenim uvjetima može biti promijenjen iznos ukupne naknade za leasing. Visina naknade za leasing promjenjiva je i ako se cijena vozila, također i bez pripadajućih poreza i drugih davanja, promijeni prije isporuke vozila. O promjenama iznosa pojedinih obroka i ukupne naknade, uslijed izmjena nekog od elemenata izračuna iznosa ukupne naknade, primatelj leasinga bit će izviješten na način koji je odabrao pri zaključenju Ugovora.“;

„21.2. Dođe li u slučaju navedenom u točki 21.1. do povišenja iznosa svih plaćanja primatelja leasinga prema PL-u temeljem naknade za leasing za više od 20%, objema ugovornim stranama pristoji pravo Ugovor raskinuti.“.

II. Nalaže se tuženiku Porsche Leasing d.o.o. Zagreb, Ulica Vladimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, isplatiti tužitelju Ivanu Rusanu iz Donje Stubice, Toplička 62, OIB: 04631317791, vlasniku obrta Autoškola Stubica, Donja Stubica, Toplička 62, iznos od 15.887,11 EUR sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od dospijeca svakog pojedinog iznosa do isplate, po stopi određenoj Uredbom o visini stope zatezne kamate do 31. prosinca 2007., od 1. siječnja 2008. do 31. srpnja 2015. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope Hrvatske narodne banke na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima, izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu, za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, i to na pojedine iznose od datuma navedenih u tužbenom zahtjevu do isplate, sve u roku od 15 dana.

III. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka sa zakonskim zateznim kamatama od donošenja presude do isplate, u roku od 15 dana.“

II. Nalaže se tužitelju Ivanu Rusanu iz Donje Stubice, Toplička 62, OIB: 04631317791, vlasniku obrta Autoškola Stubica, naknaditi tuženiku Porsche Leasing d.o.o. Zagreb, Ulica Vladimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, troškove parničnog

postupka u iznosu od 4.625,00 EUR sa zakonskim zateznim kamatama koje teku od 30. srpnja 2026. do isplate, po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

III. Odbija se zahtjev tuženika za naknadu troškova parničnog postupka u preostalom iznosu od 1.312,50 EUR kao neosnovan.

Obrazloženje

1. U tužbi zaprimljenoj na ovom sudu dana 1. kolovoza 2023. tužitelj navodi da su on, odnosno njegov pravni prednik Josip Rusan, u razdoblju od 27. ožujka 2006. do 20. srpnja 2007. s tuženikom sklopili četiri ugovora o financijskom leasingu radi nabave motornih vozila za potrebe obrta Autoškola Stubica. Ističe da je pravni slijednik obrta te da je nakon preuzimanja obrta izvršio sva plaćanja po predmetnim ugovorima o leasingu. Navodi da su ugovori bili unaprijed sastavljeni od strane tuženika te da nije imao mogućnost pregovarati o njihovom sadržaju, osobito o odredbama kojima je ugovorena valutna klauzula u švicarskim francima te pravo tuženika na prilagodbu visine leasing naknade. Smatra da su takve ugovorne odredbe bile nametnute, protivne načelu savjesnosti i poštenja te da su dovele do neravnopravnosti ugovornih strana.

2. Nadalje navodi da je ugovaranjem valutne klauzule u CHF tuženik jednostrano povećao cijenu leasinga, pri čemu ga prije sklapanja ugovora nije upoznao sa svim okolnostima i rizicima vezanim uz promjenu tečaja niti s parametrima koji utječu na visinu njegovih obveza tijekom trajanja ugovora. Poziva se na pravomoćne odluke donesene u postupku kolektivne zaštite potrošača u predmetu "CHF", smatrajući da se pravna utvrđenja iz tih odluka, na temelju članka 502.c Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23; dalje: ZPP), mogu primijeniti i na predmetne ugovore o financijskom leasingu.

3. Slijedom navedenoga tužitelj zahtijeva utvrđenje ništetnosti ugovornih odredbi kojima je ugovorena valutna klauzula u CHF, kao i odredbi Općih uvjeta kojima je tuženik zadržao pravo jednostrane prilagodbe leasing naknade te naplate pojedinih ugovornih troškova. Nadalje zahtijeva da mu tuženik, na temelju pravila o stjecanju bez osnove, vrati iznose koje je platio po osnovi tečajnih razlika nastalih primjenom valutne klauzule te po osnovi jednostranog povećanja leasing naknade, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama. U odnosu na prigovor zastare ističe da zastara nije nastupila jer je njezin tijek prekinut pokretanjem postupka kolektivne zaštite potrošača te je ponovno počela teći tek pravomoćnošću odluke donesene u tom postupku.

4. Uz tužbu tužitelj prilaže preslike sva četiri ugovora o financijskom leasingu s pripadajućim otplatnim planovima i pregledima izvršenih uplata te izvadak iz obrtnog registra radi dokazivanja pravnog slijedništva obrta Autoškola Stubica.

5. U odgovoru na tužbu od 26. rujna 2023. tuženik prvenstveno ističe prigovor nedostatka aktivne legitimacije navodeći da predmetne ugovore o operativnom leasingu nije sklopio tužitelj kao fizička osoba, već obrt Autoškola Stubica, vl. Josip Rusan. Ističe i prigovor zastare smatrajući da se na zahtjeve za povrat stečenog bez osnove iz trgovačkih ugovora primjenjuje trogodišnji zastarni rok koji je u konkretnom slučaju istekao prije podnošenja tužbe. Nadalje u cijelosti osporava osnovu i visinu tužbenog zahtjeva te navodi da su predmetni ugovori ugovori o operativnom leasingu na koje se primjenjuju odredbe Zakona o leasingu („Narodne novine“, broj 135/06; dalje: ZL), a ne propisi o potrošačkom kreditiranju i zaštiti potrošača. Smatra da se tužitelj, kao obrtnik koji je ugovore sklopio za potrebe obavljanja gospodarske djelatnosti, ne može smatrati potrošačem niti se može pozivati na pravna utvrđenja donesena u postupku kolektivne zaštite potrošača protiv banaka, pri čemu ističe da tuženik nije bio stranka tog postupka. Nadalje navodi da je valutna klauzula zakonom dopuštena ugovorna odredba, da su korisnicima leasinga bile ponuđene mogućnosti ugovaranja u EUR ili CHF uz pojašnjenje valutnog rizika te da je tužitelj svojevrijedno odabrao ugovaranje u CHF. Osporava tvrdnje da su ugovorne odredbe nepošteno ili ništetne, smatra da nije povrijedio načela obveznog prava na koja se tužitelj poziva te osporava i način obračuna te visinu utuženog potraživanja.

6. U podnesku od 26. ožujka 2024. tuženik dostavlja pisanu, javnobilježnički ovjerenu izjavu svjedoka Marija Perkovića te povlači prijedlog za njegovo neposredno saslušanje, predlažući da se dokaz izvede čitanjem navedene izjave radi ekonomičnosti postupka. Nadalje upućuje na presudu Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-107/2020, ističući da je u njoj zauzeto pravno shvaćanje prema kojem obrtnik koji sklapa ugovor u okviru obavljanja svoje djelatnosti nema status potrošača, da je valutna klauzula dopuštena odredba u smislu članka 22. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15; dalje: ZOO) te da se valjanost odredbi općih uvjeta ocjenjuje prema članku 296. Zakona o obveznim odnosima. Ujedno navodi kako iz navedene odluke proizlazi da se na obrtnike ne protežu učinci kolektivne tužbe potrošača te da bi, neovisno o pitanju ništetnosti ugovornih odredbi, zahtjev bio obuhvaćen zastarom. Predlaže da sud navedenu sudsku praksu uzme u obzir prilikom odlučivanja.

7. U podnesku od 5. travnja 2024. tužitelj osporava navode iz odgovora na tužbu i podneska tuženika. U odnosu na prigovor nedostatka aktivne legitimacije navodi da je pravni slijednik obrta Autoškola Stubica te da je preuzeo sva prava i obveze obrta, uključujući obveze iz predmetnih ugovora o operativnom leasingu, zbog čega smatra da je aktivno legitimiran za vođenje ovog postupka. Osporava i prigovor zastare ističući da pravo na isticanje ništetnosti ne zastarijeva, odnosno da je zastara restitucijskog zahtjeva počela teći tek pravomoćnošću odluke donesene u postupku kolektivne zaštite potrošača, slijedom čega smatra da je tužba podnesena pravodobno.

8. Nadalje navodi da su predmetni ugovori tipski ugovori o čijem sadržaju nije bilo pojedinačnog pregovaranja te da njega i njegovog pravnog prednika tuženik nije upoznao sa stvarnim rizicima ugovaranja valutne klauzule u CHF niti sa specifičnostima te valute u odnosu na euro. Smatra da je tuženik, protivno načelu savjesnosti i poštenja iz članka 4. Zakona o obveznim odnosima, propustio pružiti informacije o okolnostima koje su mogle utjecati na znatan rast tečaja CHF, zbog čega su ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli nepošteno i ništetne i prema pravilima općeg obveznog prava, neovisno o tome što tužitelj nema status potrošača.

9. U prilog svojim tvrdnjama tužitelj iznosi podatke o kretanju tečaja CHF, poslovanju obrta i izvršenim plaćanjima po ugovorima o leasingu, navodeći da rast tečaja nije mogao prenijeti na cijene svojih usluga te da je zbog povećanja leasing obveza bio prisiljen prijevremeno vratiti jedno vozilo tuženiku. Oспорava sadržaj pisane izjave svjedoka Marija Perkovića, tvrdeći da njemu i njegovom predniku nikada nije ponuđena alternativa ugovaranja leasinga s valutnom klauzulom u EUR niti su upozoreni na rizike ugovaranja u CHF.

10. Pozivajući se na članke 296., 329. i 1111. ZOO-a, kao i na praksu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Ustavnog suda Republike Hrvatske, Suda Europske unije te Županijskog suda u Zagrebu, tužitelj ustraje kod tvrdnje da su odredbe o valutnoj klauzuli ništetne te predlaže provođenje financijskog vještačenja, saslušanje tužitelja i njegova pravnog prednika te izvođenje ostalih predloženih dokaza.

11. U podnesku od 8. svibnja 2024. tuženik ustraje kod svih navoda iz odgovora na tužbu i ranijih podnesaka, osobito pri tvrdnji da tužitelj kao obrtnik nema status potrošača te da se na predmetni pravni odnos ne primjenjuju odredbe Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/03 i 46/07). Nadalje ustraje i kod prigovora zastare, dodatno obrazlažući da se pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske o početku tijeka zastare nakon utvrđenja ništetnosti odnosi isključivo na slučajeve ništetnosti ugovora u cijelosti iz članka 323. ZOO-a, a ne na slučajeve djelomične ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi, zbog čega smatra da je tužiteljev restitucijski zahtjev zastario.

12. Tuženik ponovno ističe da su predmetni ugovori ugovori o operativnom leasingu uređeni Zakonom o leasingu, a ne ugovori o kreditu, te se poziva na odredbe Zakona o leasingu i ranije dostavljenu sudsku praksu, posebno presudu Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-107/2020, prema kojoj odredba o valutnoj klauzuli u ugovorima o operativnom leasingu nije ništetna. U tom dijelu ponavlja ranije iznesene tvrdnje da korisnik operativnog leasinga ne stječe vlasništvo nad vozilom, da je tijekom trajanja ugovora mogao vratiti vozilo i raskinuti ugovor te da sama priroda operativnog leasinga razlikuje ovaj pravni odnos od ugovora o kreditu.

13. Nadalje ponovno osporava tvrdnje tužitelja o neinformiranosti prilikom sklapanja ugovora, navodeći da je tužitelj bio upoznat s rizicima valutne klauzule te da mu je bio ponuđen izbor između ugovaranja u CHF i EUR, pri čemu se sam odlučio za valutnu klauzulu u CHF. Ujedno osporava tvrdnje da je tuženik postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja ili da je prouzročio neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana te predlaže da sud u cijelosti odbije tužbeni zahtjev.

14. U podnesku od 1. srpnja 2024. tužitelj u bitnome ostaje kod svih navoda iz tužbe i ranijih podnesaka. Ponavlja tvrdnje o neosnovanosti prigovora zastare, ništetnosti ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli u CHF, povredi načela savjesnosti i poštenja, izostanku odgovarajuće obaviještenosti o rizicima ugovaranja u CHF, nemogućnosti pojedinačnog pregovaranja o ugovornim odredbama te razlozima zbog kojih nije mogao jednostavno raskinuti ugovore o operativnom leasingu i vratiti vozila. Također ponovno ističe da su ugovori sklopljeni u autosalonu putem djelatnika prodavatelja vozila, a ne u poslovnim prostorijama tuženika.

15. Kao novu argumentaciju tužitelj se poziva na presudu Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-4673/2022 od 14. studenoga 2023., kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Čakovcu poslovni broj P-119/2021, navodeći da je u toj pravnoj stvari utvrđena ništetnost valutne klauzule u ugovoru o operativnom leasingu te zauzeto pravno shvaćanje o početku tijeka zastare od pravomoćnosti odluke kojom se utvrđuje ništetnost. Nadalje ističe da presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-107/2020, na koju se poziva tuženik, još nije pravomoćna jer se povodom žalbe vodi postupak pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske. Ustraje kod prijedloga za saslušanje tužitelja i njegova pravnog prednika te izvođenje ranije predloženih dokaz.

16. U podnesku od 1. kolovoza 2024. tuženik ustraje kod ranije istaknutog prigovora zastare navodeći da se na tužiteljev zahtjev za povrat stečenog bez osnove primjenjuje opći zastarni rok koji počinje teći od dana svake pojedine uplate, zbog čega smatra da je tužbeni zahtjev podnesen nakon proteka zastarnog roka. U prilog tom stajalištu poziva se na presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-1163/2024 od 2. srpnja 2024., iz koje, prema njegovom shvaćanju, proizlazi da zastara restitucijskog zahtjeva teče od trenutka ispunjenja, a ne od pravomoćnog utvrđenja ništetnosti ugovora ili pojedinih njegovih odredbi. U odnosu na sve ostale navode tužitelja tuženik upućuje na svoja ranija očitovanja, navodeći da ih nema potrebe ponovno obrazlagati, te predlaže odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti.

17. U podnesku od 30. kolovoza 2024. tuženik dostavlja presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-1163/2024-2 od 2. srpnja 2024., ističući da iz navedene odluke proizlazi kako zastara restitucijskog zahtjeva počinje teći od trenutka ispunjenja obveze, a ne od pravomoćnog utvrđenja ništetnosti ugovora ili pojedinih njegovih odredbi. Pozivajući se na navedenu odluku, ustraje kod ranije istaknutog prigovora zastare te predlaže odbiti tužbeni zahtjev.

18. U podnesku od 3. siječnja 2025. tužitelj ustraje kod ranije iznesenih navoda da pravo na isticanje ništetnosti ne zastarijeva te da zastara restitucijskog zahtjeva počinje teći tek od pravomoćnosti odluke kojom se utvrđuje ništetnost ugovora ili pojedinih ugovornih odredbi. U prilog tom stajalištu poziva se na odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-3202/2023 od 26. rujna 2024., navodeći da je njome potvrđeno pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzeto u odluci Rev-2245/2017 i pravnim shvaćanjima Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske o početku tijeka zastare kod restitucijskih zahtjeva temeljenih na ništetnosti ugovornih odredbi, neovisno o tome primjenjuju li se učinci kolektivne presude u predmetu „Franak“. Nadalje ističe da je protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-1163/2024, na koju se poziva tuženik, podnesen prijedlog za dopuštenje revizije o kojem Vrhovni sud Republike Hrvatske još nije odlučio.

19. U podnesku od 30. siječnja 2025. tuženik povlači dokazni prijedlog za čitanje javnobilježnički ovjerene pisane izjave svjedoka Marija Perkovića te, slijedom toga, predlaže da se ne održi ročište određeno radi njegova saslušanja po zamolnici drugog suda.

20. Na ročištu održanom 25. ožujka 2025. izveden je dokaz saslušanjem svjedoka Josipa Rusana i tužitelja Ivana Rusana. Svjedok Josip Rusan iskazao je da su predmetni ugovori o leasingu sklapani u poslovnici tuženika prema unaprijed pripremljenim obrascima, bez mogućnosti pregovaranja o njihovim odredbama te da njima nije bilo objašnjeno značenje niti rizici valutne klauzule u CHF. Naveo je da im je ugovaranje u CHF preporučeno kao najsigurnija opcija te da su nakon značajnog rasta tečaja CHF mjesečne obveze znatno porasle, što je uzrokovalo poteškoće u otplati. Tužitelj Ivan Rusan iskazao je da su vozila nabavljana za potrebe autoškole te da su ugovori bili tipski i unaprijed pripremljeni, bez mogućnosti izmjene njihovih odredbi. Naveo je da im je djelatnik tuženika preporučio ugovaranje u CHF kao najstabilnijoj valuti, iako je postojala mogućnost ugovaranja u eurima. Potvrdio je da je bio svjestan kako valutna klauzula znači da visina obroka ovisi o promjeni tečaja, ali da nije bio upozoren na moguće razmjere valutnog rizika. Također je iskazao da je zbog rasta obroka leasinga poslovanje autoškole bilo znatno otežano, da su jedno vozilo prijevremeno vratili leasing društvu uz plaćanje naknade, dok su preostala tri vozila po isteku ugovora otkupili kao fizičke osobe. Stranke su suglasno predložile provođenje financijsko-knjigovodstvenog vještačenja koje je sud prihvatio.

21. Iz nalaza i mišljenja financijskog vještaka Ručević vještačenja d.o.o. od 25. studenoga 2025. proizlazi da je vještak, na temelju ugovora o operativnom leasingu, općih uvjeta i konto kartica za sva četiri predmetna ugovora, izvršio obračun iznosa koje je tužitelj platio primjenom valutne klauzule u CHF te usporedni obračun obveza koje bi nastale da je tijekom cijelog trajanja ugovora primijenjen početni tečaj CHF važeći na dan sklapanja pojedinog ugovora. Pri tome je utvrdio razliku nastalu zbog promjene tečaja za svaki pojedini leasing obrok i konačni obračun po svakom ugovoru, uz navođenje datuma dospijeca i plaćanja pojedinih obroka. Vještak je pritom napomenuo da u spisu nisu bili dostavljeni otplatni planovi pa nije mogao prikazati strukturu kamata u pojedinim obrocima, ali da to nije bilo od utjecaja na izvršenje zadatka određenog rješenjem suda. Također je utvrdio da je tuženik pri obračunu leasing obroka primjenjivao tečaj na dan izdavanja računa, a ne tečaj na dan plaćanja predviđen člankom 20. Općih uvjeta, zbog čega je tečajne razlike izračunao prema tečaju po kojem su obveze stvarno bile obračunane i plaćene. Na temelju provedenih izračuna vještak je iskazao ukupne tečajne razlike za svaki od četiri ugovora te njihov zbirni iznos.

22. U očitovanju na nalaz i mišljenje financijskog vještaka od 30. prosinca 2025. tužitelj navodi da nema primjedbi niti prigovora na nalaz i mišljenje vještaka te u cijelosti prihvaća izvršeni obračun. Pozivajući se na izračune iz nalaza, ističe da ukupna razlika nastala primjenom valutne klauzule, nakon uračunavanja pozitivnih i negativnih tečajnih razlika po svim predmetnim ugovorima, iznosi 8.036,35 EUR. Slijedom toga usklađuje tužbeni zahtjev s nalazom i mišljenjem vještaka te predlaže da sud utvrdi ništetnost spornih ugovornih odredbi i obveze tuženika na isplatu navedenog iznosa sa zakonskim zateznim kamatama od dospijeca pojedinih preplata do isplate.

23. U podnesku od 23. siječnja 2026. tuženik se protivi djelomičnom povlačenju, odnosno smanjenju tužbenog zahtjeva nakon provedenog financijskog vještačenja, ističući da je za takvu dispoziciju, sukladno članku 193. stavku 2. ZPP-a, nakon upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari potreban njegov pristanak, koji nije dao. U prilog tom stajalištu poziva se na sudsku praksu Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Županijskog suda u Splitu. Nadalje navodi da svrha financijskog vještačenja

nije određivanje vrijednosti predmeta spora niti izmjena tužbenog zahtjeva, već isključivo utvrđivanje eventualne visine preplate. Podredno ističe da bi, ako sud dopusti djelomično povlačenje tužbe, vrijednost predmeta spora trebalo uskladiti s novopostavljenim tužbenim zahtjevom u iznosu od 8.036,35 EUR. Predlaže odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti uz naknadu troškova parničnog postupka.

24. Na ročištu održanom 16. lipnja 2026. utvrđeno je da se postupak vodi pred sudom u izmijenjenom sastavu odnosno pred novim raspravnim sucem. Sud je konstatirao da je financijsko-knjigovodstveni vještak dostavio nalaz i mišljenje, na koje tužitelj nije imao primjedbi, dok tuženik nije osporio njegov matematički izračun, zbog čega vještak nije pozvan na raspravu. Nadalje je utvrđeno da je tužitelj nakon zaprimanja nalaza djelomično smanjio tužbeni zahtjev, čemu se tuženik usprotivio. Tužitelj je ostao kod tako uređenog tužbenog zahtjeva smatrajući da se radi o svrsishodnoj preinaci tužbe usklađenoj s nalazom vještaka, dok je tuženik ostao kod protivljenja smanjenju tužbenog zahtjeva i svih ranije istaknutih prigovora. Budući da stranke nisu imale daljnjih dokaznih prijedloga, sud je zaključio dokazni postupak i glavnu raspravu te zakazao ročište za objavu presude.

25. Nakon savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza u njihovoj međusobnoj povezanosti, sukladno članku 8. ZPP-a, utvrdio je činjenično stanje odlučno za donošenje odluke.

26. Između stranaka je sporno predstavljaju li osporene ugovorne odredbe ništetne odredbe prema pravilima općeg obveznog prava te postoji li stoga osnova za restitucijski zahtjev tužitelja.

27. Na predmetni pravni odnos primjenjuju se odredbe Zakona o leasingu („Narodne novine“, broj 135/06; dalje: ZL) te Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15; dalje: ZOO), u tekstu važećem u vrijeme sklapanja predmetnih ugovora. Na ugovore sklopljene 27. ožujka 2006. i 12. siječnja 2007. primjenjuju se opća pravila obveznog prava koja su vrijedila u vrijeme njihova sklapanja, dok se odredbe ZL-a, koji je stupio na snagu 21. prosinca 2006., primjenjuju na ugovore sklopljene 20. srpnja 2007. Pravna narav svih četiriju ugovora, međutim, proizlazi iz njihova sadržaja i odgovara ugovoru o operativnom leasingu s ugovorenom visinom ostatka vrijednosti.

28. Iz sadržaja ugovora broj 18245, 23900, 26151 i 26186 te pripadajućih Općih uvjeta proizlazi da je tuženik kao davatelj leasinga radi uporabe predao korisniku leasinga motorna vozila uz obvezu plaćanja ugovorenih mjesečnih obroka, dok je vlasništvo nad vozilima tijekom trajanja ugovora zadržao tuženik. U samim ugovorima i Općim uvjetima izrijeком je određena nabavna vrijednost vozila, visina ostatka vrijednosti, broj i visina mjesečnih obroka, troškovi sklapanja ugovora, valuta u kojoj je obračunata obveza te način njezina ispunjenja u kunama. Slijedom toga nije odlučno što tužitelj u tužbi i tužbenom zahtjevu ugovore naziva ugovorima o financijskom leasingu jer sud pravnu prirodu odnosa ocjenjuje prema sadržaju sklopljenog pravnog posla, a ne prema pravnoj oznaci koju mu daje stranka.

29. Neosnovan je prigovor tuženika da tužitelj nije aktivno legitimiran. Obrt nema vlastitu pravnu osobnost odvojenu od fizičke osobe koja je njegov vlasnik, već prava i obveze nastale u obavljanju obrta pripadaju obrtniku. Iz izvatka iz obrtnog registra i ostale dokumentacije proizlazi da je tužitelj preuzeo obrt Autoškola Stubica od svojeg pravnog prednika Josipa Rusana, zajedno s pravima i obvezama vezanima uz njegovo poslovanje. Osim toga, dva ugovora sklopio je sam tužitelj kao vlasnik obrta, dok je obveze iz ugovora koje je sklopio njegov pravni prednik nakon preuzimanja obrta nastavio ispunjavati tužitelj. Stoga je tužitelj ovlašten zahtijevati sudsku zaštitu u vezi s pravima za koja tvrdi da proizlaze iz tih ugovornih odnosa.

30. Međutim, predmetni ugovori nemaju obilježja potrošačkih ugovora. Potrošač je fizička osoba koja pravni posao sklapa ili na tržištu djeluje izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti. Sama činjenica da je obrtnik fizička osoba nije dovoljna za zaključak da u svakom pravnom odnosu ima svojstvo potrošača. Odlučna je svrha radi koje je pojedini ugovor sklopljen.

31. Iz sadržaja ugovora, iskaza svjedoka Josipa Rusana i iskaza samog tužitelja nedvojbeno proizlazi da su sva četiri vozila nabavljena isključivo radi obavljanja djelatnosti autoškole. Vozila su bila posebno prilagođena za osposobljavanje kandidata za vozače te su predstavljala osnovna sredstva potrebna za obavljanje registrirane djelatnosti obrta. Tužitelj je i sam iskazao da su on i njegov pravni prednik morali obnoviti vozni park autoškole te da su ugovore o leasingu odabrali zato što je takav način financiranja bio povoljniji za poslovanje obrta. Predmetni ugovori stoga nisu sklopljeni radi zadovoljavanja osobnih ili obiteljskih potreba tužitelja ili njegova pravnog prednika, već neposredno i isključivo radi obavljanja njihove gospodarske djelatnosti.

32. Na takvo pravno shvaćanje ne utječe okolnost da su tužitelj i njegov pravni prednik fizičke osobe niti činjenica da su tri vozila nakon isteka ugovora otkupili kao fizičke osobe. Za određivanje statusa u kojem je ugovor sklopljen mjerodavne su okolnosti i svrha ugovora u trenutku njegova sklapanja, a ne naknadno raspolaganje objektom leasinga nakon prestanka ugovornog odnosa. Budući da su vozila nabavljena i korištena za potrebe autoškole, tužitelj i njegov pravni prednik u tim ugovornim odnosima nisu djelovali kao potrošači.

33. Slijedom toga na predmetni odnos ne primjenjuju se pravila posebne zaštite potrošača niti Direktiva Vijeća 93/13/EEZ o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima. Iz istog razloga na tužitelja se ne protežu ni učinci pravomoćnih odluka donesenih u postupku kolektivne zaštite potrošača u predmetu „Franak“. Taj je postupak vođen radi zaštite potrošača protiv određenih banaka kao tamo označenih tuženika, dok ovdje tuženik Porsche Leasing d.o.o. nije bio stranka tog postupka, a predmetni ugovori nisu potrošački ugovori o kreditu, nego ugovori o operativnom leasingu sklopljeni radi obavljanja gospodarske djelatnosti.

34. Stoga se pravna utvrđenja iz kolektivnog postupka ne mogu na temelju članka 502.c ZPP-a izravno primijeniti u ovom postupku. Navedeno je u skladu s pravnim shvaćanjem Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske izraženim u presudi poslovni broj PŽ-1163/2024-2 od 2. srpnja 2024., kao i u presudi poslovni broj PŽ-1518/2025-3 od 14. srpnja 2026. Vrhovni sud Republike Hrvatske u rješenju poslovni broj Revd-4633/2024-2 od 18. prosinca 2024. također je istaknuo da se pri odlučivanju

mora voditi računa o utvrđenju prema kojem tužitelj koji je ugovor sklopio kao nositelj obrta nema status potrošača te da se na tuženika ne odnose učinci kolektivnog spora.

35. Okolnost da tužitelj nema status potrošača ne znači da su odredbe Općih uvjeta izuzete od sudske kontrole. Njihova valjanost ocjenjuje se prema općim pravilima obveznog prava, osobito prema člancima 4., 22., 269., 270., 295., 296. i 322. ZOO-a.

36. Prema članku 295. stavku 1. ZOO-a opći uvjeti ugovora jesu ugovorne odredbe sastavljene za veći broj ugovora koje jedna ugovorna strana prije ili u trenutku sklapanja ugovora predlaže drugoj ugovornoj strani, bilo da su sadržane u formularnom ugovoru bilo da se ugovor na njih poziva. Prema članku 296. stavku 1. ZOO-a ništetne su one odredbe općih uvjeta koje, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzroče očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu suugovaratelja sastavljača ili ugrožavaju postizanje svrhe sklopljenog ugovora, čak i ako su opći uvjeti odobreni od nadležnog tijela.

37. Činjenica da su predmetni ugovori i Opći uvjeti bili unaprijed sastavljeni te da tužitelj nije mogao pojedinačno pregovarati o svim njihovim odredbama sama za sebe ne čini te odredbe ništetnima. Korištenje tipskih ugovora i općih uvjeta dopušteno je u pravnom prometu. Za utvrđenje ništetnosti potrebno je utvrditi dodatne okolnosti iz članka 296. stavka 1. ZOO-a, odnosno da konkretna odredba, protivno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama stranaka ili ugrožava svrhu ugovora.

38. Osporena odredba članka 20.1. Općih uvjeta, prema kojoj se novčane obveze izražene u CHF ispunjavaju u kunama prema prodajnom tečaju za CHF za devize kod Raiffeisenbank Austria d.d. važećem na dan plaćanja, predstavlja dopuštenu valutnu klauzulu iz članka 22. stavka 1. ZOO-a. Tom je odredbom dopušteno ugovoriti da se vrijednost novčane obveze u domaćoj valuti izračunava prema cijeni zlata ili tečaju domaće valute u odnosu prema stranoj valuti.

39. Predmetna odredba jasno određuje stranu valutu, vrstu tečaja, banku prema čijem se tečaju obveza obračunava te relevantni trenutak za obračun. Zbog toga su način utvrđivanja visine kunske obveze i elementi potrebni za njezin izračun određeni i provjerljivi. Promjena kunske protuvrijednosti obroka nije ovisila o jednostranoj odluci tuženika, nego o promjeni tečaja CHF prema javno objavljenoj tečajnoj listi ugovorene banke.

40. Tužitelj je pri sklapanju ugovora mogao razumjeti da je obveza izražena u CHF i da će se ispunjavati u kunskoj protuvrijednosti prema tečaju na dan obračuna odnosno plaćanja. To proizlazi i iz njegova iskaza u kojem je izričito naveo da mu je bilo poznato kako valutna klauzula znači vezivanje iznosa obroka uz određenu valutu te da promjena tečaja dovodi do promjene visine obroka. Iskaz tužitelja stoga ne potvrđuje tvrdnju da nije razumio osnovni gospodarski učinak ugovorene valutne klauzule.

41. Sud prihvaća iskaze tužitelja i svjedoka Josipa Rusana u dijelu u kojem navode da su ugovori bili unaprijed pripremljeni, da o njihovu sadržaju nije bilo pojedinačnog pregovaranja te da im je djelatnik prodavatelja vozila ugovaranje u CHF predstavio kao

povoljniju i stabilniju mogućnost. Njihovi su iskazi u tom dijelu međusobno suglasni i odgovaraju činjenici da se radi o tipskim ugovorima.

42. Međutim, iz tih iskaza ne proizlazi da je tuženik tužitelju zajamčio da se tečaj CHF neće promijeniti ili da će obroci tijekom cijelog trajanja ugovora ostati u istoj kunskoj protuvrijednosti. Tužitelj je potvrdio da mu je bila ponuđena mogućnost ugovaranja u eurima, ali da se odlučio za CHF nakon preporuke djelatnika prodavatelja. Time je potvrđeno da valuta ugovora nije bila jedina moguća niti tužitelju nametnuta bez mogućnosti izbora.

43. Naknadni znatan rast tečaja CHF i posljedično povećanje kunske protuvrijednosti obroka ne čine ugovornu odredbu ništetnom. Valjanost pravnog posla ocjenjuje se prema okolnostima koje su postojale u trenutku njegova sklapanja, dok naknadna promjena tržišnih okolnosti sama za sebe ne može pretvoriti valjanu i zakonom dopuštenu ugovornu odredbu u ništetnu. Okolnosti koje su nastupile tijekom ispunjavanja ugovora mogle bi, uz ispunjenje zakonskih pretpostavki, biti relevantne za primjenu pravila o promijenjenim okolnostima, ali tužitelj takav zahtjev nije postavio.

44. Činjenica da je rast tečaja otežao poslovanje autoškole, da tužitelj nije mogao povećati cijenu nastavnog sata, da je bio prisiljen smanjiti broj zaposlenih te prijevremeno vratiti jedno vozilo također ne dokazuje ništetnost ugovorne odredbe. Riječ je o posljedicama ostvarenja preuzetog valutnog i poslovnog rizika, a ne o okolnostima iz kojih bi proizlazilo da je ugovorna odredba od početka bila protivna Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva odnosno da je, protivno načelu savjesnosti i poštenja, prouzročila očiglednu neravnopravnost ugovornih strana.

45. Pri tome je potrebno razlikovati položaj potrošača, kojemu posebni propisi osiguravaju viši stupanj informiranja i zaštite, od položaja obrtnika koji ugovor sklapa radi financiranja imovine potrebne za obavljanje svoje djelatnosti. Od poslovnog subjekta može se očekivati viši stupanj pažnje pri procjeni financijskih obveza koje preuzima, osobito kada tijekom kratkog razdoblja sklapa četiri ugovora o leasingu radi obnove i proširenja voznog parka.

46. Odredba članka 20.1. Općih uvjeta nije tuženiku davala ovlast da samostalno određuje tečaj niti da proizvoljno mijenja visinu obroka. Stoga ona nije protivna načelu određenosti činidbe, načelu jednake vrijednosti činidaba ni načelu savjesnosti i poštenja te ne ispunjava pretpostavke ništetnosti iz članka 296. stavka 1. ZOO-a. Takvo pravno shvaćanje zauzeto je i u presudama Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-1163/2024-2 i PŽ-1518/2025-3, u predmetima protiv istog tuženika i u bitno usporedivim činjeničnim i pravnim okolnostima.

47. Neosnovan je i zahtjev za utvrđenje ništetnosti odredbi ugovora kojima su u CHF izražene nabavna vrijednost vozila, ostatak vrijednosti, mjesečni obrok, trošak sklapanja ugovora i iznos prvog plaćanja. Te odredbe određuju bitne ekonomske elemente ugovora i s odredbom članka 20.1. Općih uvjeta čine jedinstveni način određivanja i ispunjenja obveza. Budući da je ugovaranje vrijednosti obveze uz valutnu klauzulu dopušteno člankom 22. ZOO-a, sama činjenica da su navedeni iznosi izraženi u CHF ne čini ih ništetnima.

48. Odredbom članka 19.2. Općih uvjeta unaprijed su i u određenim iznosima ugovorene naknade za podsjetnik i opomene. Iz sadržaja odredbe jasno proizlazi u kojem slučaju i u kojem iznosu tuženik ima pravo zahtijevati pojedinu naknadu. Tužitelj nije dokazao da bi navedena odredba ugrožavala svrhu ugovora ili da bi visina pojedine naknade bila takva da bi sama po sebi uzrokovala očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama ugovornih strana.

49. Osim toga, tužitelj nije naveo ni dokazao koje je konkretne iznose na temelju odredbe članka 19.2. Općih uvjeta platio, kada ih je platio niti na koji bi način eventualna primjena te odredbe bila povezana s iznosom koji zahtijeva kondemnatornim dijelom tužbenog zahtjeva. Njegov novčani zahtjev, kako je konačno obračunat nalazom vještaka, odnosi se isključivo na razlike nastale zbog promjene tečaja CHF, a ne na naknade za podsjetnike ili opomene.

50. Odredbama članaka 21.1. i 21.2. Općih uvjeta ugovoreno je pravo prilagodbe visine predjuma i obroka leasinga u slučaju promjene poreza, pristojbi, drugih davanja, uvjeta refinanciranja, propisa, mjera nadležnih tijela ili nabavne cijene vozila prije njegove isporuke. Riječ je o unaprijed navedenim objektivnim okolnostima koje ne ovise isključivo o volji tuženika. Te odredbe ne ovlašćuju tuženika da bez postojanja ugovorenog razloga proizvoljno mijenja obvezu primatelja leasinga.

51. Točke 21.1. i 21.2. treba tumačiti zajedno. Pravo na usklađenje iz točke 21.2. postoji samo u slučajevima prethodno određenima točkom 21.1., a opseg usklađenja mora odgovarati nastaloj promjeni. Stoga predmetne odredbe ne daju tuženiku neograničeno pravo jednostrano određivati visinu činidbe, već uređuju prilagodbu obveze nastupu određenih vanjskih okolnosti.

52. U predmetu poslovni broj PŽ-1163/2024-2 Visoki trgovački sud Republike Hrvatske utvrdio je ništetnost dijela tamo osporene točke 7.2. Općih uvjeta kojim je bilo određeno da se različita usklađivanja ne smatraju izmjenom ugovora i da za njih nije potrebna suglasnost primatelja leasinga. Međutim, u ovom postupku tužitelj ne osporava sadržajno istovjetnu odredbu točke 7.2., nego točke 21.1. i 21.2., koje određuju razloge i opseg moguće prilagodbe. Stoga se pravno shvaćanje o ništetnosti dijela točke 7.2. ne može automatski proširiti na odredbe koje sadržajno nisu jednake.

53. Neovisno o tome, iz provedenih dokaza ne proizlazi da je tuženik na temelju točaka 21.1. i 21.2. proizvoljno ili jednostrano povećavao obroke predmetnih ugovora. Nalazom vještaka utvrđene su razlike koje su nastale zbog promjene tečaja CHF u odnosu na početni tečaj, a ne zbog primjene prava tuženika na izmjenu obroka prema točkama 21.1. i 21.2. Općih uvjeta. Vještak je kod jednog ugovora uočio promjenu neto obroka, ali tužitelj nije postavio niti dokazno razradio zaseban novčani zahtjev koji bi se odnosio na razliku nastalu promjenom kamatne stope ili drugim usklađenjem prema tim odredbama.

54. Tužitelj je teret dokazivanja činjenica na kojima temelji tvrdnju o ništetnosti i restitucijski zahtjev imao prema članku 219. stavku 1. ZPP-a. Nije dokazao da je tuženik odredbe članaka 21.1. i 21.2. primijenio protivno njihovu sadržaju, da je bez postojanja ugovorenih razloga samovoljno izmijenio visinu obroka niti da je na toj osnovi naplatio iznose obuhvaćene tužbenim zahtjevom.

55. Slijedom svega navedenoga sud je zaključio da osporene ugovorne odredbe nisu protivne prisilnim propisima ni moralu društva u smislu članka 322. stavka 1. ZOO-a niti su ispunjene pretpostavke njihove ništetnosti iz članka 296. stavka 1. ZOO-a. Posebno, sud nije utvrdio da bi te odredbe, protivno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokovale očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama stranaka na štetu tužitelja ili ugrožavale postizanje svrhe sklopljenih ugovora.

56. Nalaz i mišljenje financijskog vještaka sud je prihvatio kao stručan, jasan i matematički provjerljiv u dijelu u kojem je vještak utvrdio razliku između kunskih iznosa obroka obračunatih prema tečaju CHF primijenjenom tijekom izvršavanja ugovora i iznosa koji bi bili plaćeni uz primjenu početnog tečaja. Stranke na stručni i matematički dio nalaza nisu imale primjedbi.

57. Međutim, vještačenjem se utvrđuju činjenice za koje je potrebno stručno znanje, a ne pravna valjanost ugovornih odredbi. Izračun razlike nastale primjenom promjenjivog tečaja ne dokazuje da je riječ o preplati bez pravne osnove. Postojanje pravne osnove ovisi o valjanosti valutne klauzule, o čemu odlučuje sud. Budući da je valutna klauzula valjana, sva plaćanja izvršena njezinom primjenom imaju osnovu u sklopljenim ugovorima.

58. Zbog toga tužitelj nema pravo na povrat iznosa iz članka 323. stavka 1. ZOO-a niti prema pravilima o stjecanju bez osnove iz članka 1111. ZOO-a. Pretpostavka restitucije bila bi da je tuženik primio određeni iznos bez valjane pravne osnove ili na temelju osnove koja se nije ostvarila ili je naknadno otpala. U ovom slučaju osnova plaćanja bili su valjani ugovori i valjano ugovorena valutna klauzula, pa činjenica da bi uz primjenu nepromjenjivog početnog tečaja tužitelj platio manji kunski iznos ne znači da je tuženik razliku stekao bez osnove.

59. Nakon provedenog financijskog vještačenja tužitelj je podneskom od 30. prosinca 2025. smanjio novčani dio tužbenog zahtjeva s iznosa od 15.887,11 EUR na iznos od 8.036,35 EUR. Budući da je riječ o djelomičnom povlačenju tužbe u smislu članka 193. ZPP-a, a tuženik se navedenom povlačenju izričito usprotivio, do djelomičnog povlačenja tužbe nije došlo.

60. Slijedom navedenoga sud je bio dužan odlučiti o novčanom zahtjevu u opsegu u kojem je bio postavljen prije pokušaja njegova djelomičnog povlačenja. Sama okolnost da je tužitelj nakon provedenog vještačenja utvrdio da bi mu, prema njegovu shvaćanju, pripadao manji novčani iznos, nije mogla proizvesti procesnopravni učinak bez pristanka tuženika.

61. Budući da je sud utvrdio da osporene ugovorne odredbe nisu ništetne, prigovor zastare restitucijskog zahtjeva nije od utjecaja na odluku o osnovanosti tužbenog zahtjeva. Pravo na povrat primljenog na temelju članka 323. stavka 1. odnosno članka 1111. ZOO-a moglo bi nastati samo pod pretpostavkom da je pravna osnova plaćanja ništetna ili da je na drugi način otpala. Kako ta pretpostavka nije ostvarena, tužitelju ne pripada restitucijski zahtjev neovisno o tome je li u odnosu na takav zahtjev protekao zastarni rok.

62. Navedeno je u skladu s rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revd-4633/2024-2 od 18. prosinca 2024. U toj je odluci Vrhovni sud naveo da

pravno shvaćanje drugostupanjskog suda prema kojem zastara potraživanja plaćenog na temelju ništetnog pravnog posla teče od trenutka ispunjenja odstupa od pravnog shvaćanja revizijskog suda, ali da takvo odstupanje nije bilo od utjecaja na odluku u konkretnom sporu jer je utvrđeno da ugovor nije ništetan. Jednako vrijedi i u ovoj pravnoj stvari.

63. Radi potpunosti, sud ocjenjuje da se ne može prihvatiti tvrdnja tuženika da bi restitucijski zahtjev, kada bi osporene odredbe bile ništetne, nužno zastarijevaao od dana svake pojedine uplate. Pravo na isticanje ništetnosti ne gasi se protekom vremena, dok zastarni rok za zahtjev na povrat primljenog na temelju ništetne ugovorne odredbe ne može početi teći prije nego što je vjerovniku omogućeno učinkovito ostvarivanje prava koja proizlaze iz ništetnosti. Kada se ništetnost ne temelji na obvezujućim učincima ranije donesene kolektivne presude, nego se utvrđuje u pojedinačnom postupku, restitucijski rok ne može proteći prije nego što je ništetnost utvrđena ili na drugi način ustanovljena.

64. Stoga bi prigovor zastare bio neosnovan i kada bi bile ostvarene pretpostavke ništetnosti osporenih ugovornih odredbi. Međutim, takav podredni zaključak ne mijenja ishod spora jer je tužbeni zahtjev odbijen zbog nepostojanja njegove materijalnopravne osnove, a ne zbog zastare.

65. Odluka o troškovima parničnog postupka temelji se na odredbama članaka 154. stavka 1. i 155. ZPP-a. Budući da je tuženik u cijelosti uspio u parnici, pripada mu pravo na naknadu troškova koji su bili potrebni za vođenje postupka.

66. Visina odvjetničke nagrade odmjerena je prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/23; dalje: Tarifa) i vrijednosti boda od 2,00 EUR. Pri određivanju vrijednosti predmeta spora sud je uzeo u obzir vrijednost novčanog zahtjeva koji je bio predmet odlučivanja. Budući da djelomično povlačenje tužbe nije proizvelo učinak zbog protivljenja tuženika u smislu članka 193. ZPP-a, vrijednost predmeta spora određena je prema prvotno postavljenom kondemnatornom zahtjevu. Zahtjev za utvrđenje ništetnosti predstavlja pravnu osnovu zahtjeva za isplatu te nema samostalnu vrijednost za obračun odvjetničke nagrade. Prema Tbr. 7. t. 1. Tarife za navedenu vrijednost predmeta spora pripada nagrada od 250 bodova.

67. Tuženiku je priznata nagrada za sastav odgovora na tužbu od 26. rujna 2023. u visini od 250 bodova, za sastav podnesaka od 8. svibnja 2024., 1. kolovoza 2024. i 23. siječnja 2026. u visini od po 250 bodova te za zastupanje na ročištima održanim 25. ožujka 2025. i 2. srpnja 2026. u visini od po 250 bodova. Riječ je o obrazloženim podnescima iz Tbr. 8. t. 1. Tarife, odnosno o ročištima na kojima se raspravljalo o glavnoj stvari i izvodili dokazi u smislu Tbr. 9. t. 1. Tarife.

68. Za sastav podneska od 26. ožujka 2024. tuženiku je priznata nagrada od 100 bodova prema Tbr. 8. t. 3. Tarife. Tim je podneskom tuženik ponajprije dostavio javnobilježnički ovjerenu pisanu izjavu predloženog svjedoka, povukao prijedlog za njegovo neposredno saslušanje te prenio dijelove obrazloženja druge prvostupanjske odluke. Budući da podnesak ipak sadrži i određene pravne navode o statusu tužitelja kao potrošača, valjanosti valutne klauzule i zastari, sud ga je ocijenio ostalim

podneskom, ali ne i obrazloženim podneskom za koji bi pripadala puna nagrada prema Tbr. 8. t. 1. Tarife.

69. Za zastupanje na pripremnim ročištima održanim 15. travnja 2024. i 30. kolovoza 2024. tuženiku je priznata nagrada od po 125 bodova prema Tbr. 9. t. 2. Tarife. Na tim se ročištima raspravljalo samo o procesnim pitanjima dostave podnesaka, određivanja rokova za očitovanje i odgode pripremnog ročišta, pa nije bilo osnove za priznanje pune nagrade prema Tbr. 9. t. 1. Tarife.

70. Tuženiku nije priznat trošak sastava podneska od 30. kolovoza 2024. jer se taj podnesak svodi na dostavljanje i ponovno prenošenje dijelova presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-1163/2024-2 od 2. srpnja 2024., na koju se tuženik već pozvao i čiji je sadržaj opširno prenio u podnesku od 1. kolovoza 2024. Stoga navedeni podnesak nije predstavljao novu niti potrebnu parničnu radnju u smislu članka 155. ZPP-a.

71. Tuženiku je tako priznata nagrada za ukupno 1.850 bodova, što uz vrijednost boda od 2,00 EUR iznosi 3.700,00 EUR. Na navedeni iznos pripada mu PDV od 25 % u iznosu od 925,00 EUR, pa mu je dosuđen ukupan trošak parničnog postupka u iznosu od 4.625,00 EUR. Zahtjev tuženika za naknadu troškova u preostalom iznosu od 1.312,50 EUR odbijen je kao neosnovan.

Zagreb, 30. srpnja 2026.

SUDAC:
Jasna Golubić

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dana kada se smatra da je dostava presude obavljena (za stranku koja je bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), odnosno u roku od 15 dana po primitku presude (za stranku koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), koja se podnosi putem ovog suda u dva primjerka za sud i u jednom primjerku za svaku protivnu stranku.

DNA:

- Odvj. Damir Sajko, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Anić i partneri j.t.d. Zagreb, Gajeva ulica 53
- Odvj. Tomislav Bulić, OD STEFANOVIĆ, KRAVICA, BULIĆ I PLETIKOSA d.o.o. Zagreb, D. T. Gavrana 13

Broj zapisa: **9-3088b-6adc3**

Kontrolni broj: **07d43-634f4-63762**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=JASNA GOLUBIĆ, L=ZAGREB, O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.